

Bolesnik i pacijent

Klječanin Franić, Ž.

U biomedicinskoj se literaturi često kao sinonimi upotrebljavaju nazivi *bolesnik* i *pacijent*. Oni koji brinu o tome da se u znanstvenom i stručnom jeziku upotrebljava hrvatsko nazivlje prednost će u ovom slučaju dati nazivu *bolesnik* pred internacionalizmom *pacijent*. No jesu li ova dva naziva zamjenjiva u svim kontekstima, odnosno jesu li oni sinonimi (istoznačnice) ili se njihova značenja ipak razlikuju?

Rječnik hrvatskog jezika (Anić, 2003.) riječ *bolesnik* definira kao 'onaj koji je bolestan', a riječ *pacijent* kao 'onaj koji se liječi; bolesnik'. Terminološka definicija naziva *bolesnik* u *Enciklopedijskom rječniku humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja* (Padovan, 2006.) glasi 'čovjek koji boluje od akutne ili kronične tjelesne ili psihičke bolesti; bolestan čovjek', dok je definicija naziva *pacijent* 'osoba ili životinja koja se liječi zbog određene bolesti; bolesnik'. I definicija u općejezičnom rječniku i terminološka definicija dakle razlikuju značenja riječi *bolesnik* i *pacijent*, pa je tako bolesnik onaj koji je bolestan, a pacijent onaj koji se liječi. Pritom se pod rječničkom natuknicom *bolesnik* ne navodi i riječ *pacijent*, dok se pod rječničkom natuknicom *pacijent* uz prvo njezino značenje, onaj koji se liječi, nalazi i drugo značenje, sinonim *bolesnik*.

Naime nije svaki pacijent nužno i bolesnik, premda on može biti i bolesnik, a isto tako ni bolesnik nije nužno pacijent. Bolesna je osoba pacijent samo onda kad se nalazi u sustavu zdravstvene skrbi, a spominjemo li je izvan tog konteksta, govorimo isključivo o bolesniku. Osoba tako pacijentom postaje u trenutku kad se obrati liječniku, odnosno postane korisnikom zdravstvene ustanove. Pritom niti ne mora biti bolesna s obzirom na to da se u sustavu zdravstvene skrbi nalaze i zdrave osobe koje, primjerice, obavljaju redovite zdravstvene preglede.

Terminološka razlika osim toga postoji i unutar biomedicinskog područja, pa tako u humanoj medicini postoje i *bolesnik* i *pacijent*, dok su u veterinarskoj medicini životinje isključivo *pacijenti*, nikad se ne nazivaju *bolesnicima*. U dentalnoj se medicini većinom

upotrebljava naziv *pacijent*, a iznimno rijetko *bolesnik*, jer pacijenti u sustav dentalne zdravstvene skrbi ne ulaze samo kao bolesnici, radi liječenja, nego vrlo često radi preventivnih zdravstvenih pregleda, odnosno sprečavanja bolesti zubi, te radi estetskih dentalnih zahvata.

